

Suomen metsäklusteri – lorun loppu vai uuden alku?

Metsänomistajat maailmaa ja Suomea pelastamaan

Suomen metsävarojen käyttöön kohdistuu ristiriitaisia paineita. Sähköiset tiedonvälityskanavat ovat haastaneet suomalaisen paperin. Myös metsäklusteriin olennaisesti kuuluvien paperikoneiden valmistus on uusien haasteiden edessä. Toinen metsäklusteriin vaikuttava muutosvoima on ilmastonmuutoksen torjunta. Metsä toimii hiilinieluna, joka sitoo muutoin ilmakehään joutuvia päästöjä. Pitäisikö puut jättää pystyyn, polttaa vai jalostaa mahdollisimman pitkälle?

Metsien kohtalo riippuu näkökulmasta. Luonnon monimuotoisuuden vaalijat korostavat koskemattomien metsien roolia, sillä puut sitovat hiiltä. Toisaalta metsän kasvun hiipussa hiilidioksidia vapautuu ilmaan yhtä paljon kuin mitä kasvavat puut sitovat. Jos puita ei kaadeta, joudutaan käyttämään fossiilisia polttoaineita tuotannossa, mikä taas lisää kasvihuonepäästöjä.

Puun polttaminen ei ilmaston kannalta ole aivan tuskaton toimenpide, puhumattakaan Suomen saamatta jäävästä tulosta. Hiilijalanjälkeen voidaan vaikuttaa jo pienillä toimenpiteillä, kuten korvaamalla rakentamisessa betoni puulla tai vaihtamalla monien kulutustavaroiden raaka-aineita puuperäiseen.

Suomen vienti putosi viime vuonna neljänneksen finanssikriisin vuoksi. Monilta osin muutos jää pysyväksi, minkä vuoksi ikääntyvä Suomi tarvitsee kipeästi uusia tulolähteitä julkisen talouden tervehdyttämiseen.

Metsä on tarjonnut usein ennenkin suomalaisille turvaa ja tuloja, kun maailma on kohdellut kaltoin. Sekä itsenäisyyden alussa että sodan jälkeen metsiin jouduttiin turvautumaan hyvin kovalla kädellä. Tuolloin useina vuosina hakkuut ylittivät kasvun.

Nyt tilanne on huomattavasti parempi. Puuston vuotuinen kasvu on 100 miljoonaa m³. Siitä riittää monimuotoisuuden suojeluun, poltettavaksi sekä jalostettavaksi arvokkaampaan käyttöön. Antamalla Euroopassa puurakentamiselle samat mahdollisuudet kuin kilpaileville rakenteille päästään jo melko pitkälle. Sellun ja paperin sivutuotteina voidaan taas saada hyvinkin arvokkaita raaka-aineita, joista xylitol on vain yksi esimerkki.

Metsänomistajille puun lisääntyvä energiakäyttö tarjoaa uusia mahdollisuuksia. Hyvän metsänhoidon rooli korostuu nyt entisestään. Mitä paremmin metsä on hoidettu ja mitä useammin se on harvennettu, sitä tehokkaammin torjutaan ilmaston muutosta. Harvennuksissa kaadetut pientukit tulevat kelpaamaan puuteollisuuteen. Luonnon kannalta arvokasta metsämaata omistaja voi tarjota suojeluun Metso-ohjelman avulla

Metsäklusteri on Suomen suurin klusteri. Se ei ole kuolemassa, vaan muuttamassa muotoaan. Suomessa on valtavasti metsään ja sen tuotteiden jalostamiseen liittyvää osaamista. Tulevaisuudessa metsästä saadaan nykyistä monimuotoisempia tuotteita ja palveluita. Vastuuntuntoinen metsän omistaja on siten tukemassa Suomen taloutta ja ilmastonmuutoksen vastaista työtä.